

Δὲν ξέρω ἀκριβῶς πῶς μὰ σήμερα ἔτσι καθὼς δρέθηκα κι' ἀγκάλιασα στὸ χάρτη κάποιες περιοχὲς ποὺ μ' δλες τὶς θυσίες καὶ τὶς ἀναμφισθῆτης περγαμηνὲς τῆς πατρίδος μας. δὲν σημειοῦνται σ' αὐτὸν μὲ τὸ ἴδιο γαλάζιο του χρώμα, ἔνοιωσα νὰ ζωντανεύῃ μέσα μου μὰ ἀληθιγὴ ἴστορία καὶ ἡ ἀνάγκη νὰ τὴν σίξω στὸ χαρτί.

Πάνε σχεδὸν δέκα χρόνα ἀπὸ τότε κι' δμως δλα γυροῦν μὲ κινηματογραφικὴ ταχύτητα καὶ μὲ θαυμαστὴ λαγαρότητα στὴν κουρασμένη ἀπὸ τὴν πολεμικὴ θύελλα μνήμη μου. Εἴμαι στὸ 1940...

Ἡ Ρ.Α.Φ. καὶ ἡ Λουτράφφε αὐλάκωναν μὲ πύρινες τροχιές τοὺς οὐρανοὺς καὶ ξερνοῦνταν καντάρια καὶ τόννους τὸ μολύβι καὶ τὸ σίδερο στὴ γῆ ποὺ ἀντιλαλοῦσε ἀπὸ τὶς οἰμωγὲς καὶ τὶς κατάρες τῶν γενεῶν ποὺ ἀπειλοῦντο νὰ γίνουν πυροτέχνημα καὶ θυσία στὸν Μολὼν τοῦ πιὸ ἀγνωρου κι' αιματηροῦ τυφῶνος ποὺ γνώρισε ὁ γηρασμένος γήινος φλοιός θυσία σ' ἔναν τυφῶνα ποὺ συντροφευμένη κι' ἀπὸ τοὺς δολοφονικοὺς. Μεντέχιους κρότους ποὺ συγκλόνισαν τὰ σπλάγχνα τῆς «Ἐλλης» καὶ τὸ λαό μας κυλοῦσε νὰ μπῆ καὶ μέσα στὴν ὥραία μας γῆ καὶ νὰ τὴν ἀνασκολοπήσῃ.

Ἐτσι καθὼς ἀκούστηκαν οἱ σειρῆνες τοῦ παγεροῦ πρωΐνοῦ τ' Ὁκτώβρη καὶ τ' ὅχι τῆς παλληκαριᾶς μας. δλοι καὶ μαζί τους κι' ἐγὼ χειροπιασμένοι ἀνεβήκαμε στὰ μετερίζια, γιὰ νὰ διώξουμε τοὺς βαρβάρους καὶ τὰ σκοτάδια. Δίπλα μου δρέθηκε ὁ Γιώργος...

—Ἐχεις ἄφησει δικούς σου πίσω; Ἡταν κι' πρώτη του κουβέντα. Ξαφνιάστηκα. Ἀμέσως ἔνοιωσα νὰ μὲ κυκλώνη ἡ νοσταλγία γιὰ τὸ σπίτι μου καὶ μὰ ἀνεξήγητη συμπάθεια γιὰ τὸν διπλανό μου ἀγνωστὸ ὡς τὰ τότε συνάδελφο ποὺ μέσ' στὸ σούρουπο ἔστελνε τὴ σκέψη του νὰ ταξιδέψῃ στοὺς δικούς του.

—Ναί, μιὰ μάννα καὶ μιὰ ἀδελφή. Καὶ σύ; Ἡταν σᾶν νὰ τὸ περίμενε γιὰ ν' ἀφήσῃ τὸ στόμα του νὰ μιλήση.

—Ἐγὼ ἀφησα τὴ μάννα μου καὶ τὴν Μάρω. Καθὼς ὁ θάνατος μᾶς παραμονεύει ἔξω ἀπὸ τὸ χαράκωμα θᾶθελα νὰ τὶς ἔχω κοντά μου μοῦπε καὶ μὲ σίμωσε.

Τὸν κοίταξα μὲ συμπόνοια. Τὸ ἔνοιωσε κι' ἀρχισε.

—Μὲ τὴν Μάρω μου γνωριστήκαμε πάνω στὸ χωριό μιὰ φωτεινὴ μέρα πούχε πάει γιὰ έύλα. Τῆς εἶπα νὰ τὴν δοηθῆσω μὰ ἔκεινη ἀρνήθηκε. «Οχι δμως γιὰ πολύ. Κάποια στιγμὴ γύρισε, μὲ κοίταξε κι' ἀρχισε νὰ γελάπη. Κατὰ τὸ δρασάκι καὶ πρὶν ἀκόμη δγοῦν καλὰ καλὰ δλα τ' ἀστρα στὸν οὐρανὸ κατηφορίζαμε μαζὶ τὸ στενὸ μονοπάτι ποὺ δόηγοῦσε στὸ χωριό

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῖ στειλα τὴ μάννα μου στὸ σπίτι της καὶ τὴν ἵδια μέρα ἀλλάξαμε τὰ δαχτυλίδια. Σὲ λίγο καιρὸ ἐγίνε καὶ δ γάμος. Τὰ δρυατα δραπούσαν, τὸ τσάμικο τράνταζε τὴ γῆ καὶ τὸ σπουδαιότερο ἀπὸ δλα τὸ Μάρω ἦταν γυναῖκα μου. Είχαμε σημαδέψει καὶ τὸ μέρος ποὺ θὰ χτίζαμε τὸ σπίτι μας. Θὰ δάφαμε τὰ παραθυρόφυλλα πράσινα. Ἡμουνα μεροκαματιάρης, μὰ ἀγαποῦσα τὴ Μάρω μου δσο τίποτε ἄλλο στὸν κόσμο.

—Ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἀνατάραξε τὴν ἡσυχία τῆς νύχτας τὸ

ἄγριο μουγκρητὸ κάποιου κανονιοῦ καὶ τέσσερις ὀδίδες πέφοντας λίγα μέτρα μακριά μας δργωσαν ἀλύπτητα τὴν γῆ καὶ μάς γέμισαν μὲ χώματα. Οἱ κουβέντες κόπηκαν.

Τὸ πρωῖ γνωριστήκαμε μὲ τὸν Γιώργο καλύτερα καὶ καθὼς μείναμε κοντὰ μιὰ δρομάδα ἐμαθα δλη τὴν ἴστορία του μὲ σιγόντο τοὺς κρότους τῶν κανονιῶν. Ἀργότερα χωρίσαμε. Ἐγὼ δρέθηκα στὴν ἔδρα τοῦ τάγματος μὲ ἔντονα στ. αὐτιά μου τὰ δσα μοῦλεγε γιὰ τὸ σπιτάκι ποὺ θὰ στέγαζε τὴν εύτυχία τους κι' ὁ Γιώργος ἐμεινε στὸ χαράκωμα μὲ συντροφιὰ τὶς ὥραίες του ἀναμνήσεις. τὶς παρήγορες προοπτικές, τὸ χιόνι καὶ τοὺς δρόντους τῶν τουφεκιῶν. Κάθε φορὰ ποῦφτανε ἀλληλογραφία ἐναφέρενα στὴ μνήμη τὸ χλωμό του πρόσωπο καὶ μ' ἀγωνία ἀνασκάλευα νὰ δρωγάμια ἀπὸ τὴ Μάρω καὶ νὰ τοῦ τὸ πάω. Μούκανε τόσο καλὸ νὰ τοῦ παραστέκω στὸ ἀγνὸ αἰσθημά του καὶ νὰ ἀκούω τὰ εὔχαριστῶ καθὼς τὸν παρηγοροῦντα πῶς γρήγορα θὰ χτίσουν τὸ σπιτάκι τους κατὰ πῶς τῶχαν φτιάξει στὸ μασλό τους.

—Ἀκολούθησαν νύχτες τρόμου κι' ἐκατόμβη θυμάτων στὸ δωμὰ τῆς Πατρίδος. Καὶ είμαστε πιὰ στὶς πλαγιές τοῦ Μαλι-

ΑΓΡΟΤΙΚΟ

ΣΕΚΙΝΗΜΑ

—Η πούλια πάει μεσουρανίς, λαλῆσαν οἱ κοκόροι καὶ τὸ φεγγάρι αίματερὸ δουτάει νὰ βασιλέψῃ. Ξύπνια ἡ γυναῖκα τὸ ψωμὶ στὸ φούρνο θὰ φουρνίσει θὰ δάλει ἀντάμα καὶ φαῖ, θὰ τὸν τσικνογιαχνίσει.

—Ο Νικολής χαράμαστα θὰ σηκωθεῖ ἀπὸ τὸ στρῶμα, θὰ τρίψει τὰ ματόκλαδα ώσπου νὰ ξαγρυπνήσει, ύσερα θάβγει στὴν αὐλή, τὴ μέρα νὰ μαντέψῃ κι' ἀπὸ τὸ δαρέλι θὰ νιφττεῖ καὶ κάτου θ' ἀγναντέψει.

—Μετά, σακκούλια, ἀγγειὰ καὶ ζά, τὸ δράκο μεσὸ στὴν νάκα, θὰ ξεκινήσουν στὴ φυτειὰ ἀχάραγο νὰ φτάσουν. Θὰ ξελακκώσει δ Νικολής καὶ θὰ μονοβεργήσει κι' ἡ Νικολίνα στοῦ Λουτροῦ τὴν πλύση θ' ἀρχινήσει.

ΠΑΝ. ΜΕΛΑΤΕΜΗΣ

—Απὸ τὴ σειρὰ «VITA RUSTICA»

—Μάδι καθὼς μὲ τὸ στερνὸ γράμμα στὰ χέρια ξεκίνησα σούρνωντας γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ νὰ δρῶ τὸ Γιώργο, μέσ' στὴν ἀντάρα τοῦ πολέμου στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, τὸν ἀκριβὸ φίλο μου κι' ἀνδρα τῆς Μάρως «Γιώργο, σιγοφώναξα, Γιώργο». Μὰ γιατὶ δὲν ἀπαντούσε δο Γιώργος; Προχώρησα. «Ο Γιώργος;» Ρώτησα τὸν λοχία. «Ο λοχίας στήκωσε τὸ χέρι του καὶ μοῦ ἔδειξε μπρὸς ἀπὸ τὸ χαράκωμα. «Ἐκεῖ, μοῦ εἶπε, εἶναι» Ἀμέσως ἔκανα νὰ τρέξω πρὸς τὴν κατεύθυνση ποὺ μοῦ ἔδειξε, μὰ λοχίας μὲ συνεκράτησε. «Ἐφεξε, μοῦ εἶπε, δὲν θὰ μπορέσουμε τώρα. «Ἄσ μᾶς συγχωρήσῃ ὁ Θεός. Θὰ τὸν πάρουμε σᾶν θὰ νυχτώσει», Δυὸ μόνον δήματα ἔκανα κι' ἀμέσως σταμάτησα. Εἶχε φέξει καλὰ πιὰ καὶ μπόρεσα νὰ διακρίνω τὸ Γιώργο ξαπλωμένο ἐπάνω στὸ δηπλοπολυδόλο του. «Γιώργο ψιθύρισα μὲ χαπλὴ φωνὴ καὶ κούνησα τὸ γράμμα. Γιώργο, ἐπανέλαβα, κι' Μάρω.

—Δὲν γύρισε νὰ μὲ κοιτάξῃ, Τὰ μάτια μου βούρκωσαν, κούνησα πάλι τὸ γράμμα κι' ύστερα διπλωμένος στὰ δυὸ σύρθηκα πίσω. Τὸ δράδυν φέραμε τὸ Γιώργο κοντά μας. Στὸ πλευρό του δίπλα διάβασα πολλὲς φορὲς τὸ γράμμα τῆς

Ο ΠΑΡΟΙΜΙΑΣ

—Συνέχεια ἐκ τῆς 10ης σελίδος ραβδωνιαστικά μου! δ ἄλλος.

—Καὶ μοῦ δώσανε τὰ γράμματα ποὺ είχανε πάρει. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ ἔρριξα κατάλαβα τί είχε συμβῆ. Στὴ διάστι μου τὸ γράμμα τοῦ ἐνὸς Γιάννη τὸ είχα στείλει στὴ γυναῖκα τοῦ ἄλλου καὶ τὸ δεύτερο στὴν ἀρραβωνιαστικὸ τοῦ πρώτου.

—Μ' ἔκαψε φώναξε δ ἔνας. «Η γυναῖκα μου νομίζει πῶς ἔχω φιλενάδα!

—Μὲ ζεμάτισες, στρίγγιλζε δ ἄλλος, δ ἀρραβωνιαστικὸ μου νομίζει πῶς είμαι παντρεμένος!

—Δηλαδὴ τοὺς εἶπα «ἄλλοι τ' ὄνειρο κι' ἄλλοι τὸ θάμα τὴν μᾶλλον συνεπλήρωσα δὲν ύποθεσις ἐγίνε «ἄρτζι-μπούρτζι καὶ λουλάς».

—Κοροϊδεύεις κι' δλας; μοὶ

ΘΕΜΟΣ

ἀπαντήσανε κι' δι' δυὸ μαζὶ καὶ μ' ἀρπαξαν τὸν καλό σου καὶ μὲ ἀρχίζουν «ποὺ σὲ πονεῖ καὶ ποὺ σὲ σφάζει», ποὺ λέει κι' δημόσια δηλαδὴ «κλαύσον, μούντζωσον καὶ φασκελοκουκούλωσον» ποὺ λένε.

—Καὶ τὸ σπουδαῖο εἶναι πῶς τὴν ὥρα ποὺ μὲ δέρνανε ἔπαιζαν καὶ τὰ μεγάφωνα τοῦ καταυλισμοῦ ἔνα θαυμάσιο σουτζήκ. Κι' ἐγὼ στὴν κρίσιμη αὐτῇ στιγμῇ δὲν σκεπτόμουνα οὔτε τὶς γροθιές ποὺ ἔτρωγα οὔτε πῶς είχε πριστῆ τὸ δεξιό μου μάτι σκεπτόμουνα μόνο πῶς στὴν περίπτωσί μου αὐτή, ταίριαζε περιφήμα δηγωστὴ παροιμία ποὺ λέει «ξύλο μετὰ μουσικής». Καὶ ὅπως λογάριασα ἔφαγα ἐν συνόλῳ 12 γροθιές, 8 κλωτσιές, 14 καρπαζίες καὶ 5 σθερκιές. «Ἐν δλω 39! Κύττα κεῖ τὶ σύμπτωσις! «Παρὰ μιὰ τεσσεράκοντα» ὅπως λέει κι' δηποιμία...

Ινστι άληθεια πώς ή προσφορά τού Ούγκω στά Γαλλικά γράμματα είναι τεράστια. Ποιητής που γεννήθηκε έχοντας βαθειά χαραγμένο στη συνείδησή του τό μόνιμα της τέχνης, θηρίο απιθάσευτο, ή μορφή του ύπτηρε πάντα τό κίνητρο και δι πρωτοπόρος σε κάθε έκδηλωσή της. Ήταν ένα άπο τα ποικίλα έκεινα παραδοξα της έποχής του, ή ανθρωπος που άκολουθησε πιστά τό δρόμο που χάραξε ή μοίρα στη γέννησή του. Βρίσκεται πάντα στο σταυροδρόμι τών μεγάλων συναντήσεων και πρώτος αύτος δίνει τό σύνθημα της έξορ μήσεως στή μάχη.

Η πείρα του για τό άνθρωπον «δύν» τού δίνει τήν άσυναγώνιστη έκεινη λυρική έκφραση που τόσο σύχνα συναντούμε στά έργα του.

Ο 19ος αιώνας (και τόν ξενιπροσωπεύει σχεδὸν διάλογο) δὲν γνώρισε άλλο τέτοιον ένσαρκωτή τών άπεραντων συναισθημάτων που τάραξαν τήν έποχή του.

«Νὰ διαλέγεσαι απ' τήν έποχή σου και δχι νὰ διαλέγης έσύ αύτήν για νὰ δράσης». Αύτη ήταν ή πίστη του.

Στέκονται έκπληκτες οι γενεές τών άνθρωπων διέποντας έναν Ούγκω ποιητή, μυθιστοριογράφο, φιλόσοφο, δοκιμογράφο, κριτικό και θεατρικό συγγραφέα, άκομη και διαλεχτό πολιτικό πρόσωπο. Και σάν πρωτοφάνηκε στά Γράμματα, μεγάλες φυσιογνωμίες παραμέρισαν στό πέρασμά του — σάν τον Σατωρίανδο, που τόν άποκάλεσε πολὺ έπιτυχημένα «l'enfant Supplié! Χειροκρότησαν μ' έμπιστοςύνη τήν έμφανισή του στόν Πήγασο κι' άλλοι πάλι έδειξαν φανερά τά σημάδια τής άνησυχίας τους γι' αύτό τό έγκυκλοπαιδικό μυαλό τόν «Μπουρώ ντε Τραβάϊγ» δύπως τόν άποκαλούσαν. Άμφεδαλαν και για τήν ειλικρινειά του άκομα δύπως διάλογος ποιητής είπε «Άμφιδάλω άν είναι αύτό τό «παιδιό που γράφει αύτά τά «ώραια πράγματα».

Ο Ούγκω έδωσε ένα καινούργιο νόμιμα στήν γαλλική ποίηση, είναι ίσως δι καλύτερος ποιητής τούλαχιστον στά 50 χρόνια τού 19ου αιώνα, δύπως δρθά παρατήρησε διάντ Μπέθ.

Πλαντού κυριαρχεῖ τό αισθηματικό πειθαρχημένο και εύσυνειδητο στήν έκδηλωσή του. Ότι παρουσιάζει τό γράψιμό του είναι μιά άληθεια. Ένας κόσμος διάλογος που έζησε. Είναι δι άνθρωπος άντιμετωπος με τήν φύση, παντού, δύπως αύτή έκδηλώνεται.

Πράγματι, ή λογοτεχνία δέν είναι ένα πείραμα για νὰ δημιουργήσει τόν άπο τόν κόσμο για διάλογος άπρόσιτους, γιατί ή Τέχνη δέν ονειρεύεται, δίνει πραγματικότητα, γιατί δι Ούγκω γνώριζε πώς κάθε διδίλιο δέν δρίσκεται έξω αύτό τό νὰ διαβαστή. Δίνει άναγλυφη τήν ίδια τήν άγνωστη του ποιητή που φαίνεται ίκανο ποιητής στό κατόρθωμά τους. Η λογοτεχνία φανερώνεται πρώτα σάν πράξη τήν ζωτικότητά της άπο τά έξωτερικά φαινό-

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Ο ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

μενα. Κάτι τέτοιο.

Έπρεπε νὰ πώ διάλογο τά παπαραπάνω για νὰ σάς δειξω (σύντομα δέδαια) τόν Ούγκω σάν άνθρωπο και σάν ποιητή.

Πολλοί έχουν διαδάσσει τούς «Αθλίους» και τήν «Πλαναγία τών Παρισίων» ή τόν «Ερνάνη», μά πολὺ λιγάτεροι τά «Ανατολικά» του που τ' άφιέρωσε στήν έπαναστατήμένη Ελλάδα. Βέβαια τό έργο τού Ούγκω είναι τεράστιο. Ποιητικές συλλογές του και μυθιστορήματά του ή θεατρικά έργα (έχει γράψει πέρι τά 45 έργα περίπου) είναι πολὺ δύσκολα για τά δρηκς μεταφρασμένα στή γλώσσα μας. Λιγα άπο τά διδίλια του έχουν μεταφραστή και σκόρπια έδω και κεί στίς Ανθολογίες τά ποιήματά του.

Και διάλογο παρουσιάζουν τόν ποιητή νὰ τραγουδᾶ τίς ταραχές τών Ανθρώπων τής έποχής που έζησε.

Είπα πώς δι Ούγκω έζησε διάλογο τήν ταραχήμενη έποχή που πέρασε ή Ανθρωπότητα και ιδιάτερα ή Γαλλία μετά τήν Γαλλική Επανάσταση. Κι' ήρθε τότε ένα άλλο συγκλονιστικό γέγονός, έλπιδοφόρο για νὰ σταθή μ' ένθουσιασμό δίπλα του και νὰ πολεμήση πιστός και άφωσιώ μένος ως τό τέλος. Η Ελληνική Επανάσταση...

Είναι τεράστια ή συνδρομή που τής προσέφερε και συγκινητική ή έκδηλωση μιάς τετοιας άγαπης.

Μάς είναι πολὺ γνωστή ή κίνηση τού Φιλελληνισμού που άναπτυχθήκε στήν Εύρωπη και στό Νέο Κόσμο στίς άρχες τού 19ου αιώνα. Και μὲ τήν έκρηξη τής Ελληνικής Επανάστασης δρήκαν τήν εύκαιριαν νὰ ξεσπάσουν τά πνεύματα που έμεναν δεμένα και δου διάτονος άπο τά άνελεύθερα δόγματά τής Ιερῆς Συμμαχίας (είναι γνωστό πώς δι Μέττερνιχ καταπολέμησε και συκοφάντησε τήν άγνωστη μας τού 21). Ανθρωπιστική ίδεωδη, δικαιώματα έθυγοτήτων, θρησκευτικός χαρακτήρας, διάλογος αύτά τά έκλεινε μέσα της ή έξεγερση τήν Ελλήνων. Και τότε οι Ελεύθεροι Λαοί τού κόσμου στρέφοντας τό νοῦ τους, κατά τήν Αρχαία Ελλάδα, άγκαλιαζαν μὲ στοργή τήν Νέα που ξεπειόταν σά με γάλη σπίθα μέσα άπο τήν στάχτη τόσων αιώνων.

Στή Γαλλία δι Φιλελληνισμός είναι γενικό αισθημα, κι' οι πιο άντιθετες άκομη ίδεες συγκεντρώθηκαν σ' ένα κοινό σκοπό τή σωτηρία τών Ελλήνων. Κι' ύψωνονται οι φωνές τών ρητόρων, άκούγονται τά τραγούδια τών ποιητών, μιλούν τά χρώματα τών ζωγράφων κι' οι άρμονικές γραμμές τών γλυπτών, διπλίζουν τά χέρια τών πολεμιστών άλλα και τών δημοσιογράφων

με τήν πέννα.

Έπρεπε νὰ πώ διάλογο τής Επανάστασης γεμίζουν οι έφημερίδες άπο άγαπη για τήν Ελλάδα. Φιλελληνικά άρθρα κι' άκολουθούν φυλλάδια ω προφίλ ντε Γκρέκ, και τόμοι και φιλολογία άδοκληρη μὲ θέμα τήν Ελλάδα. Οι Γαλλικές έφημερίδες, «Γαλλικό Ταχυδρόμος», «Ζουρνάλ ντε Ντεμπά», «Ζουρνάλ ντε Παρί», υποστηρίζουν μ' ένθουσιασμό τήν Ελληνική ύποθεση, ένω τά μεγαλύτερα άνόματα τής Γαλλίας, συσπειρώνονται στό Φιλελληνικό Κομιτάτο. Σατωμπριάν, Σουαζέλ ντε Μπρολί, Εύναρ, Λαμπράτιν, Βιλμαίν, Ούγκω... και τόσοι άλλοι που ή ιστορία τούς καθιέρωσε στήν αιώνια μνήμη κι' εύγνωμοσύνη τού ήρωικού λαού που λευτερώθηκε.

Ανάμεσα σ' αύτούς έχωρίζουμε τόν Ούγκω που δι ένθουσιασμό του, ή άγαπη του και οι ύπηρεσίες του για τήν άναγεννωμένη Ελλάδα δέν ήταν κατώτερες κανενός.

Είναι πολὺ περίεργος αύτος δι άνθρωπος που δηγήκε μέσα άπο τήν Γαλλική Επανάσταση — έζησε κι' άντιμετώπισε τήν Ναπολεόντεια έποχη — πνεύμα ανήσυχο, πατριώτης, άνθρωπος τής φωτιάς και τής είρηνης, ύποπτητης τήν Ελληνική ύποθεση κι' έτρεξε πίσω άπο τήν Ελευθερία διου τήν δρήκη ν' άνοιγη τά φτερά τής.

Στά 1829 δημοσιεύει τήν περίφημη συλλογή του «Τ' Ανατολικά» άφιερωμένα στήν έπαναστατήμένη Ελλάδα. Στήν περίφημη συλλογή του «Τ' Ανατολικά» έφιερωμένα στήν έπαναστατήμένη Ελλάδα. Δέν φιλοδοξώ νὰ προστέσω τίποτα περισσότερο σε σάς γράφοντας σήμερα αύτες τίς λίγες γραμμές. Μά χτές σκαλίζοντας κάτι παληά μου χειρόγραφα ένοιωσα νὰ σπαρταρά μέσα μου ή χαρά και ή νοσταλγία..

Η χαρά και ή νοσταλγία τών ήμερων έκείνων τού 1826 θταν πρωτόδγαλτοι στόν Πήγασο περιμέναμε μ' άγωνία νὰ μάς έθοβουν μηνύματα άπο τήν Ελλάδα, τήν Ελλάδα που 8 χρόνια πάλευε για ν' άνοιγη τά φτερά τής.

Δέν φιλοδοξώ νὰ προστέσω τίποτα περισσότερο σε σάς γράφοντας σήμερα αύτες τίς λίγες γραμμές. Μά χτές σκαλίζοντας κάτι παληά μου χειρόγραφα ένοιωσα νὰ σπαρταρά μέσα μου ή χαρά και ή νοσταλγία..

Η χαρά και ή νοσταλγία τών ήμερων έκείνων τού 1826 θταν πρωτόδγαλτοι στόν Πήγασο περιμέναμε μ' άγωνία νὰ μάς έθοβουν μηνύματα άπο τήν Ελλάδα, τήν Ελλάδα που 8 χρόνια πάλευε για ν' άνοιγη τά φτερά τής.

Θά ποιήματα «Ναυαρίνο», «Κανάρη», τό «Ελληνόπουλο», ή «Ενθουσιασμός» υπό πίζουν τή συγκίνηση και τήν θαυμασμό για τά ήρωικά και τορύματα τών παλληκαριών μας.

Τά ηρωικά, τό Σούλι, τό Μεσολόγγι, τό άτελειωτες φάλαγγες τών ήρωων τού 21, τόν Μπότσαρη, τόν Κανάρη, τόν Τζαβέλλα, οι μαρτυρικοί τόποι κι' οι άδαμαστοι, οι αντρείοι, ή Ελληνίδα μητέρα στόν άγωνα, τό Ελληνόπουλο που «άπο διάλα τής γης τά πλούτη θέλει βόλια και μπαρούτη» για νὰ χτυπήση τήν έχθρο.

* (Σ' αύτό σημείο τό ποίημα «Ενθουσιασμός»).

Σάν μαθεύτηκε πώς έπεσε τό Μεσολόγγι ένα πλήθος έχοχη στόν άγωνας στήν ήρωους τού Παρισιού. Γέμισαν τά μπουλδάρτα άπο Ελληνική ψυχή κι' άντρεια. Ο Σηκουάνας σταμάτησε τό δρμητικό του κατέβασμα και σαστισμένος ρώτησε τά πλήθη.. «Τό Μεσολόγγι γι' έπεσε! Μά ένας λαός γεννιέται».

«Εγραφε δι Ούγκω στόν Σαίντ Μπέθ έκείνη τήν μέρα: «Ας φύγουμε... Δέν μάς χωράει δι τόπος πια... Μέσος» στήν μεγάλη άπλωσιά (φεγγοβολά ή λαμπάδα!

«Άλλοι! Φτιάχαν γι' αύτην έποιηση! (φτά λογής καρφιά. Κάπου σε μιά γωνία τής γης (σταυρώνουν τήν Ελλάδα! Ελλάδα μας παρηγοριά και (θάρρος. Μάννα μας κι' άδελφη.. Στο χάσου!

Κι' άν καρτεράει δι χάρος, ή καρδιά σου μένει πιστή στά ίδανικά σου! Μά έχωρα άπο τό δι ήρωικό στοιχείο δέν λείπει

ΑΠ' ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
ΤΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Σ τὰ παληὰ τὰ χρόνια δὲν ύπηρχαν ἐφημερίδες καὶ λίγοι ἦταν οἱ γραμματισμένοι κι' ὁ κόσμος τὰ βράδυα στὶς καλύβες καὶ στὰ παλάτια διηγόνταν ιστορίες φανταστικὲς καὶ παραμύθια. Τώρα ὁ κόσμος ἀκούει ραδιόφωνο, βλέπει κινηματογράφο, δισέβαζει ἐφημερίδες καὶ εἰκονογραφημένες περιπέτειες. Τοέχει μὲ τὸν σιδηρόδρομο καὶ μὲ τ' αὐτοκίνητο καὶ συχνὰ ἀνεβαίνει στὸν ἀεροπλάνο. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου μηχανοποιήθηκε. Ἡ μηχανικὴ αὐτὴ πρόοδος κατεβρόχθισε τὸ προφορικὸ παραμύθι καὶ γιὰ μεγάλους καὶ γιὰ μικρούς. Τὸ παραμύθι τοῦ λαοῦ ἔγινε ἔνα δύμορφο βιβλίο κι' ἀποκλειστικὴ πνευματικὴ τροφὴ τοῦ παιδιοῦ.

Οἱ παραμυθάδες τοῦ παληοῦ καιροῦ ἔξαφανίστηκαν καὶ τὴ θέση τους πῆραν λογοτέχνες τὸ παιδικοῦ βιβλίου, ποὺ δουλεύουν τὰ παραμύθια τοῦ λαοῦ καὶ τὰ δίνουν προσαρμοσμένα στὴν παιδικὴ νοοτροπία καὶ τὴ σύγχρονη παιδαγωγική, χωρὶς νὰ ἀφαιρέσουν ἀπ' τὸ παραμύθι τὸ μαγικὸ περιβάλλον, ποὺ σ' αὐτὸ ἔχει τυλίγονταί οἱ περιπέτειες τῶν ἡρώων· του.

Ο κόσμος τῆς φαντασίας, μὲ τὰ ἀδιαπέραστα πυκνὰ δάση, τοὺς φτερωτοὺς δράκους, τὶς μάγισσες, τὰ βασιλόπουλα, τοὺς ἀθάνατους βοσκούς, τὰ μαγικὰ ραβδιὰ καὶ τὰ βασιλόπουλα, ἔγινε στὸ σύγχρονο παραμύθι, ὥραιότερος, ἐκφραστικώτερος πιὸ ἥμερος καὶ ἥθικός.

Τὸ παραμύθι ἔχει πάντα ἔνα σκελετό. Ἀρχὴ, μέση καὶ τέλος. Εἶναι πάντα μιὰ τέλεια ιστορία κι' ὅσο φανταστικὴ κι' ἄν φαίνεται φέρνει μέσα της δοξασίες περασμένων ἐποχῶν, συνήθειες, καὶ τρόπους ζωῆς ἀπλούς, γι' αὐτὸ κι' ἔχει συνήθως πρωταγωνιστὲς ἀπλοϊκοὺς τσοπάνηδες, χωρικοὺς καὶ βασιλιάδες.

Πολλὲς φορὲς τὸ διακρίνει κάποια σκληρότητα, μὰ πάντα ὑπερισχύει τὸ ἀγαθὸ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ καλοῦ καὶ πάντα ἔχει ἔνα εὐτύχισμένο τέλος. Χτυπάει τὸ κακὸ κι' ἀμοίβει καὶ δικαιώνει τοὺς καλούς. Οἱ ήρωές του εἶναι πρόσωπα ἥθικά, δραστήρια, ἐνέργητικὰ καὶ ρωμαλέα, γεμάτα ἀπὸ πνεῦμα αὐτοθυσίας. "Εχουν ὅλα ἐκεῖνα τὰ προσόντα ποὺ λείπουν ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ποὺ θᾶθελαν νὰ τάχουν.

Πότε ἔχει παιχνιδιάρικο ὑφος καὶ περιπαικτικὸ σὰν τὸ ὑφος τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ, ποὺ ἔχει τὴ συνήθεια νὰ περιπαίζῃ τὶς ἀδυναμίες του καὶ νὰ γελάῃ ὁ ἴδιος μὲ τὰ παθήματά του.

Στὰ τελευταῖα χρόνια τὸ παιδὶ εἰδὲ πολὺ ἀναταραχὴ καὶ αἴμα καὶ ὠμότητα γι' αὐτὸ τὸ παραμύθι ἔρχεται νὰ τὸ φέρει πάλι στὸν κόσμο του, τὸν κόσμο τοῦ παιχνιδιοῦ, γιατὶ παιχνίδι φανταστικὸ εἶναι τὸ παραμύθι, ἀπ' ὅπου θὰ ὀδηγήθῃ κλιμακωτὰ στὸν κόσμο τῆς πραγματικότητος. Τὸ παραμύθι εἶναι ἡ ἀπαραίτητη πνευματικὴ τροφὴ γιὰ τὴν καλλιέργεια τοῦ παιδιοῦ.

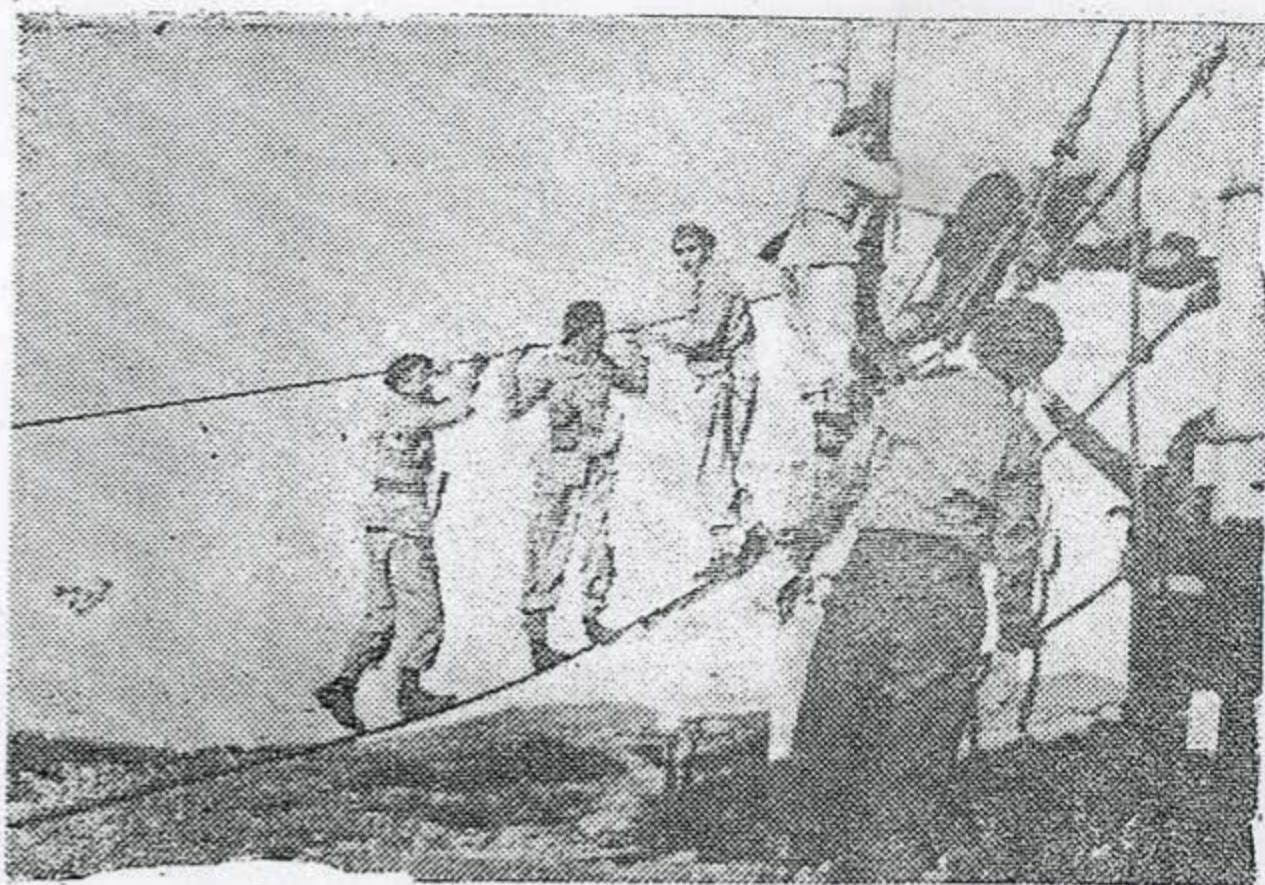
Τὸ βιβλίο τῶν παραμυθιῶν μὲ τοὺς ἀπλοὺς μύθους, τοὺς δίχως ἀντιθέσεις καὶ ἐσωτερικὲς συγκρούσεις ἀνθρώπους του, τὴν εὐληπτη γλώσσα του καὶ τὸ εὐχάριστο ξένιαστο περιβάλλον, μὲ τὴν πλούσια εἰδικὴ εἰκονογραφηση ὑποτάζει τὴ σκέψη τοῦ παιδιοῦ σὲ μιὰ ὠρισμένη κατεύθυνση, τὸ συνηθίζει νὰ σκέπτεται, τὸ συνηθίζει στὴ χρήση καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ βιβλίου, μορφοποιεὶ τὸν συναισθηματικὸ του κόσμο, δημιουργώντας λεπτὲς ἀποχρώσεις στὶς συναισθηματικὲς του συγκινήσεις καὶ τὸ προτιμάζει γιὰ τὴ μελέτη.

Μὲ τὴν εὐχάριστη ἀφήγηση τοῦ γνωρίζει τὸν κόσμο. Τὰ παραμύθια τοῦ "Ἀντερσεν" μὲ τὴ διάχυτη μελαγχολία τοῦ βόρειου τοπείου τὸ βάζουν σὲ συλλογισμούς, τὰ παραμύθια τῆς Χαλιμᾶς τοῦ γνωρίζουν τὴν ἀνατολίτικη εὔστροφία καὶ τὴ χλιδὴν παληῶν χρόνων, τὰ παραμύθια καὶ οἱ μῦθοι τοῦ τόπου του τὸ ἀδελφῶν μὲ τὴ γῆ του καὶ τοὺς προγόνους του, μὰ πιότερο ἀπ' ὅλα τὸ παραμύθι τοῦ μαθάίνει νᾶγε θαρρετὸ καὶ χαρούμενο στὴ ζωή.

Ἡ τόλμη καὶ τὸ γέλιο ποὺ οἱ ήρωες τοῦ παραμυθιοῦ κατέχουν εἶναι ἡ καλύτερη διδαχὴ γιὰ τὸν μελλοντικὸ ἀνθρωπό. Δίκαια στὶς γιορτές, μὰ καὶ τώρα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ οἱ ὑπαίθριοι πουλητὲς γεμίζουν ἀπὸ φανταχτερὰ χρωματισμένα βιβλία τῆς παιδικῆς λογοτεχνίας, ποὺ τὸ μεγαλύτερο μέρος της κατέχει τὸ παραμύθι. Εἴχαμε λησμονήσει τὸ παιδὶ μας, καιρὸς νὰ τὸ θυμηθοῦμε. Μὲ τὸ παραμύθι, ποὺ θὰ τοῦ χαρίσουμε κάνουμε μιὰ ἀρχή, μιὰ καλὴ ἀρχή.

Α. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Ἡ αύγὴ τοῦ καινούργιου χρόνου, βρήκε τὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ Μακρονήσου. σ' ἔνα ἐντονο δργασμὸ ἀνακαίνισμοῦ τῶν προγραμμάτων του.

Στὰ προγράμματά του, δπως πρώτα, θὰ προσπαθήσει ν' ἀγκαλιάσει τὴ δραστηριότητα τῶν Μακρονησιωτῶν στρατιωτῶν καὶ ίδιωτῶν τοῦ Ο.Α.Μ., τὴ ζωὴ καὶ τὸ σημερινὸ πνευματικὸ, ἔθνικό τους προσανατολισμὸ, καὶ τέλος νὰ δώσει, σ' ὅλο τὸν κόσμο μιὰ παραστατικὴ εἰκόνα ἔκεινου ποὺ ἔχει ἐπιτευχθεῖ καὶ γίνεται στὴ Μακρόνησο.

Παράλληλα ὅμως, μὲ τὶς μουσικές του ἐκπομπὲς, θὰ χαρίσει τὴν ἀπαραίτητη ψυχαγωγία σ' ὅλους τοὺς "Ἐλληνες, ποὺ, καταπονημένοι ἀπὸ τὸν πολύχρονο ἀγῶνα τῆς φυλῆς, ζητοῦν κάποια ἡρεμη, οἵκογενειακὴ ἀπόλαυση.

Στὴν ἔξελικτικὴ πορεία τοῦ ἀνακαίνισμοῦ τῶν προγραμμάτων ἀναφέρουμε τὶς σπουδαιότερες καινοτομίες:

Κάθε Κυριακὴ στὶς 7.10—7.30 μεταδίδουμε προγράμματα συμφωνικῆς μουσικῆς ἀπὸ δίσκους σὲ ἐκτελέσεις διεθνοῦς φήμης ὀρχηστρῶν.

Μές στὸ Φεβρουάριο, τὴν ἵδια ὥρα θ' ἀκούσετε : 5.2. Τὴν όρχ. Φιλαδελφείας (Λεοπόλδος Στοκόφσκι), 12.2. Τὴν όρχ. Λονδίνου (Σέργιος Κουσσεΐτσκι). Κάθε Κυριακὴ ἀκούτε ἐπίσης τὶς «μελωδικὲς στιγμὲς» (2.40 μ.μ.) καὶ ἔργα γιὰ πιάνο (8.40 μ.μ.).

Κάθε Δευτέρα καὶ Πέμπτη (7.10—7.30 μ.μ.) μεταδίδουμε ἐκλεκτὰ κομμάτια μὲ διασήμους σολίστ τοῦ τραγουδιοῦ, τοῦ πιάνου καὶ τοῦ διολιοῦ.

Τὸν Φεβρουάριο, στὶς ἵδιες ὥρες μπορεῖτε γὰρ παρακολουθήσετε τὰ παρακάτω προγράμματα: Λεβίτσκι, Ντὲ Λά Μπρουσολερὶ, Βίλλυ Στέχ (2.2), Ισαάκ Στέρν (6.2), Ρούμπινσταϊν, "Ακερλιντ" (9.2), Αμελίτα Γκάλλι Κούρτσι (13.2) Φρίτς Κράισλερ (16.2).

Τὴ Δευτέρα στὶς 8.40 μ.μ. Τὸ πρόγραμμα κλείνει μὲ μουσικὴ δωματίου ἢ μὲ ἔργα γιὰ διολί. Τὴν Πέμπτη ἢ βραδυά εἶναι χαρισμένη στοὺς φίλους τῆς ὀπερέττας.

Τὰ Μουσικὰ Πορτράίτα τῆς Τρίτης (7.30 — 7.50 μ.μ.). Μές στὸ Φεβρουάριο παρακολουθήστε: Ριχάρδος Βάγκνερ (8.2) καὶ Μότσαρτ (14.2). Ακόμα κάθε Τρίτη βράδυ ἢ ἐκπομπὴ κλείνει (8.40 μ.μ.) μὲ τὴ βραδυνὴ συναυλία κλασικῆς μουσικῆς καὶ μοντέρνων συμφωνικῶν ἔργων.

Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ, πάλι τὴν ἵδια ὥρα, ἀποσπάσματα μεγάλων συμφωνιῶν.

Γενικὰ ὁ Σταθμὸς μας ἀπ' τὸ «Χαρούμενο μουσικό του ζεκίνημα» (7.35—8.00 π.μ.) μέχρι τὶς «Χορευτικὲς βραδυές» του (8.00—8.40 μ.μ.) προσπαθεῖ νὰ ίκανοποιήσει τὰ πιὸ ποικίλα γούστα. Τὸ ἐλαφρὸ τραγούδι. Η ένη χορευτικὴ μουσικὴ, οἱ ἐλληνικοὶ χοροί, οἱ λαϊκες ὀρχηστρες, ἐναλλάσσονται ἀρμονικὰ καὶ συνθέτουν ἔνα ἀρτιώτατο σύνολο.

Ακούτε τὸ Ρ.Σ.Μ. στὰ 42.25 μέτρα ἢ 7.100 χιλιοκύλους. Τὴ Φωνὴ τῆς Μακρονήσου, ποὺ τόσο στεντόρεια μεταδίδει σ' ὅλοκληρη τὴν "Έλληνα" παλιμὰ τῆς "Έλληνικῆς ψυχῆς".

Τὸ σφύριγμα τῆς ὑδροφόρας, ποὺ καθημερινὰ προσεγγίζει τὰ λιμάνια τῶν ταγμάτων, γίνεται δεκτὸ μὲν χαρὰ ἀπ' τοὺς στρατιώτες. Παρ' ὅλο ποὺ οἱ γεωτρήσεις στὸ Α' καὶ Β' τάγμα, ἀπέδωσαν ἄριστα ἀποτελέσματα, τὸ νερὸ ποὺ δρέθηκε εἰναὶ λίγο βαρὺ γι' αὐτὸ χρησιμοποιοῦμε γιὰ πόσιμο μόνο τὸ νερὸ τοῦ Λαυρίου.

Ἡ ὑδροδότησι τῆς Μακρογῆσου, ὅπως θὰ γνωρίζουν κινόταν στὴν ἀρχὴ μὲ τρία μικρὰ καΐκια καὶ λίγο ἀργότερα, ἀπ' τὸ 12(9)47 μὲ ἔνα σκάφος 70 τόννων τὴ «Φουντάνα», ποὺ καπετάνιος της ἦταν ὁ τωρινὸς καπετάνιος τῆς «Οσσας» κ. Μιχαὴλ Μισθός.

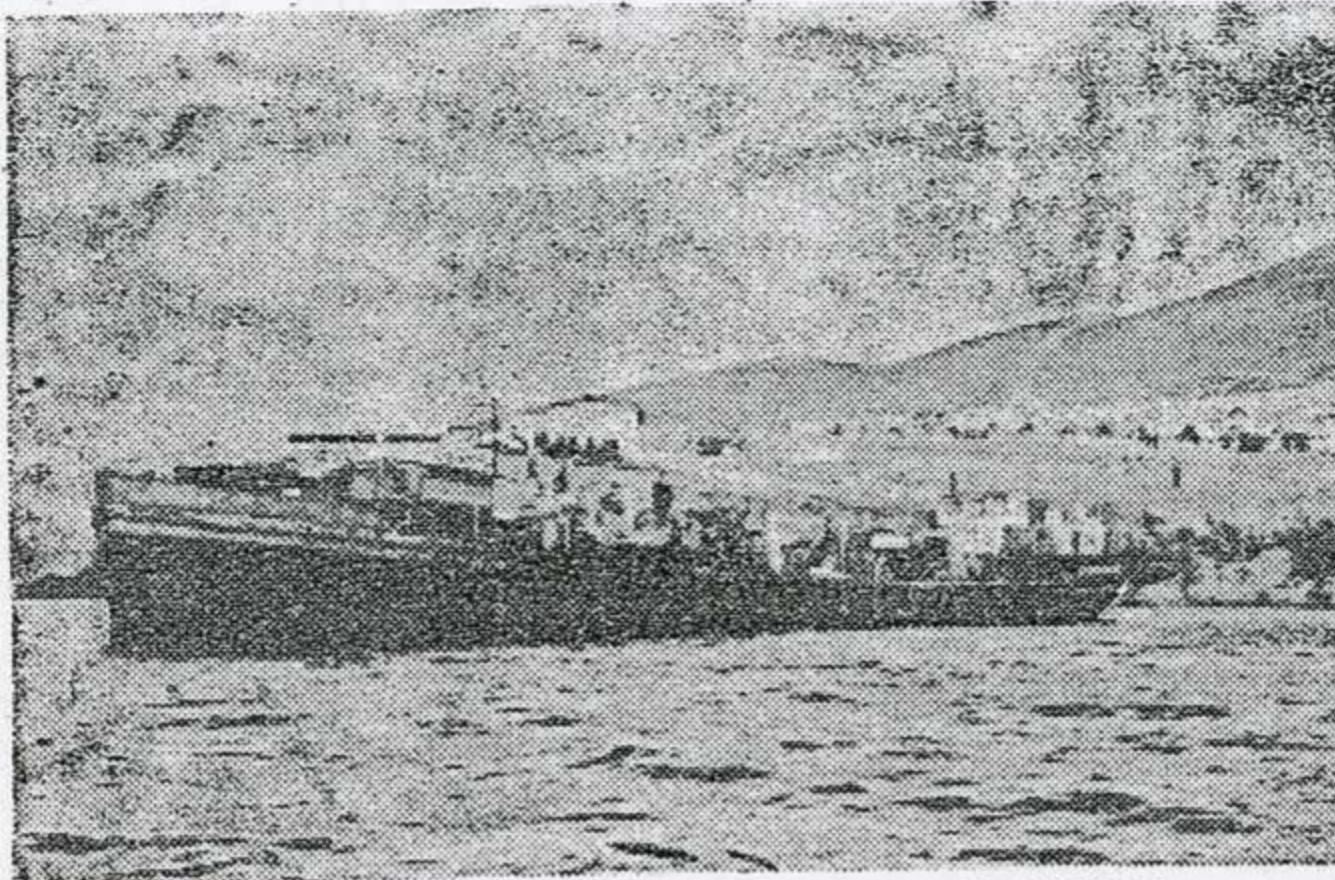
Ἀπ' τὸ Φεβρουάριο τοῦ 1949 (πρὶν ἀπὸ ἔνα χρόνο περίπου) ἡ «Ηγεσία τῆς ἑθνικῆς προσπαθείας τοῦ νησιοῦ μας, ἀποφάσισε νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴ «Φουντάνα», ποὺ δὲν ἐπαρκοῦσε πιὰ γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ Ἀναμορφωτηρίου, μὲ μεγαλύτερο σκάφος. Πέτυχε λοιπὸν ἀπ' τὸ ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν νὰ τῆς παραχωρῇ τὸ ἄλλοτε πετρελαιοφόρο ποταμόπλοιο «Οσσα», ποὺ πῆρε ἡ Πατρίδα μας ἀπ' τὶς γερμανικὲς πολεμικὲς ἐπανορθώσεις.

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΚΑΘΩΣ ΦΘΑΝΕΙ Η ΥΔΡΟΦΟΡΑ ΜΑΣ

«Ἡ «Οσσα» εἶναι ἔνα γερὸ δεμένο καράβι, κόρων 226,5, χωρητικότητος 418 τόννων, ναυπηγήσεως 1939, μὲ γερή μηχανὴ (ταχύτητος 11 μίλια) ποὺ δούλεψε ἄλλοτε σὲ μεταφορὲς ὑγρῶν καυσίμων στοὺς

μεγάλους εύρωπαϊκοὺς ποταμοὺς, τὸ Ρήνο τὸ Δούναβι κ. ἄ. Τὰ μηχανήματα ὑδατοπρωθήσεως εἶναι τελειότατα. Καταφέρνει νὰ δώσῃ σὲ κάθε ταξίδι 340—360 τόννους πόσιμο νερὸ στὰ Τάγματα Μακροφορές

Ἡ ύδροφόρα μας στὸ λιμάνι τοῦ Γ' ΕΤΟ

νῆσσος.

Τὸ πλήρωμα τῆς ύδροφόρου ἀποτελεῖται ἀπὸ 10 ἔμμισθους ναῦτες καὶ 5 βοηθητικοὺς στρατιώτες, μὲ κυβερνήτη τὸν κ. Μιχαὴλ Μισθό, τὸν καπετάνιον Μιχαὴλ, ὅπως τὸν λέμε ἐμεῖς οἱ Μακρονησιώτες. Κατάγεται ἀπ' τὴ Μονεμβασία, μὲ 4 διπλώματα (ἐλληνικὰ καὶ ἀγγλικὰ), μὲ προϋπηρεσία κατ' πετάνιον 25—27 χρόνια. Ἀπ' αὐτὰ τὰ τελευταῖα 10 κρίσιμα χρόνια τοῦ «Ἐθνους, ἀφωσιώθηκε στὴν ἔξυπηρέτησι τῆς Πατρίδας. Μὲ τὴν 1940, δούλεψε κοντά στὴν Ἀγγλικὴ Ἀποστολὴ (στὸ Ἀγιον Ὄρος). Ἀνεφοδίαζε τοὺς πολεμιστὲς τῆς Μάχης τῆς Κρήτης. ὅταν, λίγοι αὐτοί, ἀναμετριοῦνταν μὲ τὰ χιτλερικὰ στίφη, Σ' δλη τὴν κατοχὴ πολέμησε στὸ πλευρὸ τῶν Συμμάχων. Μὲ τὴν ἀπελευθέρωσι ἀναλαμβάνει τὴν διακυβέρνησι τῆς τορπιλακάτου τοῦ στρατηγοῦ Ρόλλιγκς, ἀρχηγοῦ τῆς Βρετανικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς, καὶ τὴν κρατᾶ συνέχεια 1½ χρόνο.

Αὐτά, σὲ λίγες γραμμὲς, γιὰ τὴν ύδροφόρο καὶ τὸν καπετάνιο τῆς, ποὺ καθημερινὰ μοχθοῦν ὥστε νὰ ἔχουμε ἄφθινο καὶ δροσερὸ νερό, ποὺ εννοεῖ τόσο πολύτιμο γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν καταυλισμῶν με-

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΑ ΤΕΡΠΝΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

Μίρεπει νὰ διασκεδάζουν ἀρκετὰ αὐτοὶ ποὺ διαβάζουν τὰ γράμματά μας, μοῦ ἔλεγε κάποιος συνάδελφος:

—Γιατί; ρώτησα μὲ περιέργεια, ἔγων μηδίζω, πῶς πρέπει νὰ κουράζωνται πολὺ.

—Ἄστειεύεσαι! μοῦ λέει, φαίνεται δὲν ἔρεις τὶ γράφονται στὰ γράμματα, γι' αὐτὸ μιλᾶς ἔτσι. Μὰ ἀκουσεις καὶ νὰ μοῦ πῆς στὸ τέλος, δὲν ἔστι θὰ κουράζοσουντας ἀπὸ τέτοια εὐτράπελα! Ξέρεις ἀπὸ περιέργεια κράτησα μερικὰ ἑάπανθι σματα... «Ἀκουσε δύο τρία ἀπὸ τὸ ἄπειρα ποὺ ὑπάρχουν καὶ κρίνε... Διάβασα ἔνα γράμμα, ποὺ στὴν πρώτη σελίδα τελείωνε μὲ τὴ φράση «ἔτερον

τὰ «γειά σας, γειά σας, τελείωσα».

·Ενας ἄλλος ἀφίζει «ἐν τοῖς 5)6)49...» καὶ σὰν ἀποστολέα βάζει «Π. Τρεχαγυρεβόπουλος, ὁδὸς τάδε, ἀριθμὸς δεῖνα, Ἀθῆναι, Ἀττική, Ἐλλάς...» λέει καὶ ἄν δὲν θάβαζε «Ἐλλὰς» δὲν θὰ δρίσκανε τὴν «Ἀθῆνα. Μ' αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτα. «Υπάρχουνε κάτι ἄλλα φραστικὰ μαργαριτάρια διασκεδαστικάτατα. Νὰ μερικά:

·Διὰ τῆς παρούσης ταύτης ἐπιστολῆς μου σοῦ ἀπευθύνω τοὺς πιὸ θερμοὺς καὶ ἀπειροὺς χαιρετισμούς μου μ' δόλη μου τὴν χαρὰ καὶ εὔχαριστήσεις καὶ μέσον ταύτης σοῦ εὔχομαι δόλοψύχωρ καὶ ἀπὸ τὸ δάθος τῆς... στενωτέρας λεωφόρου τῆς καρδιᾶς μου, ὑγεία καὶ χαρά». Καὶ ἔνα ἄλλο, σοβαρὸ αὐτό. «...Πεταλούδα εἶναι καὶ πεταλούδα δὲν εἶναι! Τὴν κυνηγῶ, προσπαθῶ νὰ τὴν πιάσω καὶ τὴν πιάνω. Τῆς λέω μ' ἀγωνία μ' ἀγαπᾶς καὶ ἐκείνη δὲν μοῦ μιλᾶ. Τὴν κοιτῶ μὲ μῆσος καὶ τὴν πετῶ μακριὰ σὰ βλασφερὸ ἔντομο...»

·Καὶ ἔνα τρίτο «...«Ἐλλασσα τὴν παρούσά σου ἐπιστολὴ κι' ἀνέγνωσα τὴν καλὴν ύγειαν σου, ἔχάρην θερμῶς... καὶ μὲ μεγάλην εὔχαριστησιν σοῦ ἀναγγέλλω τὴν σεμνήν μου σελίδα νὰ μάθης τὴν ύγεια μου. «Υγιαίνω ἐν πλήρης καθὼς καὶ δλοὶ μας». Μὰ αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τὰ σοθικὰ που

προκαλοῦν τὸν γέλωτα, ὑπάρχουν καὶ τὰ πραγματικὰ χιουμοριστικά. Νὰ ἔνα δεῖγμα. Γράφει κάποιος συνάδελφος στὴν φίλη τῆς ἀγαπημένης του, γιὰ τὴν ἀγαπημένη του: «Ω! σῶσε με Γεωργία, σὲ σὲ κρατιέται ἡ ζωὴ μου! Πέξ της σὲ θερμοπαρακαλῶ, Γεωργία, νὰ μοῦ στείλη ἔνα ξυλαράκι, ἀπὸ τὰ παγωτὰ ποὺ τρώει. Θὰ τῶκω ἐνθύμιο. Μήνα ἀπορεῖς. Τὸ ξυλαράκι αὐτὸ θάναι σανίδαρος!! σωτηρίας. Θάναι γιὰ μένα ἡ εἰκόνα της!»

—Τί λέει, τώρα, κουράζονται, δσοὶ διαβάζουν τὰ γράμματα ἡ διασκεδάζουν; μὲ ρώτησε δ συνάδελφος. Δὲν ἀπήντησε.

—Φαίνεται πῶς ἀκόμη ἀμφιβάλλεις, ἀκουσεις λοιπὸν ἔνα γράμμα ποὺ τὸ κράτησα δλόκηρο κατὰ λέξη:

«Ἀγαπητέ... Εὔχομαι ἡ ἐπιούσα μου! νὰ σὲ εὔρῃ μὲ ἀπόλυτον ύγεια καθὼς κι' ἔγων διατελῶ ἐν πλήρει τοιαύτη. Μετὰ τὴν πρὸ καιροῦ λαμβανούμενη ἐπιστολήν σᾶς ἔχω

τὰ σὲ ἀρίστην σταδιοδρομίαν. «Όλα κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν χαίρονται καὶ μᾶς παριστάνουν καλαισθησίαν τῆς περιβαλλούσης ύμᾶς φύσεως, διότι εἶναι ὀραιοτάτη καὶ τερπνὴ ὥρα τοῦ ἔτους ἡ ἀνοιξία!!... «Ανευ ἔτερου. Σᾶς χαιρετῶ ἐγκάρδιος».

—Καὶ τώρα τί λέει; μὲ ξαναρώτησε δ ἐδιόρθωτος συνάδελφος.

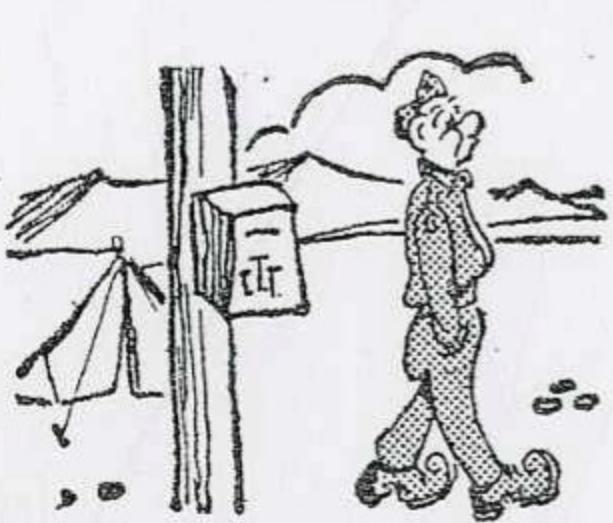
—Σὰ νῦνης δίκαιο, μουρμούρισα.

Στρατ. Ε. ΣΥΝΟΝΟΜΑΤΟΣ

Στρατιώτης

Η ΠΑΟΥΚΕΡ ΤΥΧΕΡΗ

Οἱ Ρουμᾶνοι διηγοῦνται, στὶς ἀτέλειωτες ούρες ποὺ περιμένουν δλόκηρες ὥρες, τὸ ἔξῆς ἀνέκδοτον διὰ νὰ παρηγορθοῦν. Μιὰ νοικοκυρὰ στὸ Βουκουρέστι βλέπει τὸν ἄντρα της νὰ καθαρίζει τὸ πιστόλι του. «Τί κάνεις ἔκει;» Τὸν ρωτᾷ. «Θὰ σκοτώσω τὴν Αννα Πάουκερ», ἀπαντᾶ ἔκεινος. «Μὰ θὰ σὲ πιάσουν καὶ θὰ σὲ βάλουν στὴ φυλακή». «Δὲν μπονά κάνω ἀλλοιώς, φωνάζει ὁ ἄνδρας. Μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποφέρω περισσότερο τὴν Ιδέα διὰ τὴν γυναικα αὐτὴ δρίσκεται στὴν ἔξουσία». Βάζει τὸ πιστόλι στὴν τοστή, φιλάει τὴ γυναικα του καὶ φεύγει. Σὲ διοδὸ ώρες ξαναγυρίζει. «Ἀγαπητέ μου ζῆς; Φωνάζει ἡ γυναικα. Τί έγινε; «Τὴ σκότωσες;» «Οχι ἀναστενάζεις ἔκεινος. Δὲ μπόρεσα. Εἶχε οὐρά». — Ποιὰ ἡ Πάουκερ; — «Οχι τὸ σπίτι της. Εἶχαν πρόλαβει ἄλλοι κι' εἶχαν σειρά.

ούδεν». Μὰ τὸ «ἔτερον ούδεν» δὲν ἐμπόδισε τὸν ἀποστολέα, νὰ γράψῃ ἄλλες πέντε σελίδες. Εύτυχῶς ποὺ σὲ κάθε σελίδα ἔκλεινε μὲ τὴ φράση «γειά σας, γειά σας, τελείωσα...» Φαντάσου πόσα θάγραφε χωρὶς τὸ «ἔτερον ούδεν...» καὶ

